

Farklı Disiplin ve Kademelerde Eğitici Drama Örnekleri ve Uygulamaları

Mustafa Aslan^a

Elvan Gökçen^b

Özlem Kekil^c

Geliş Tarihi: 19 Haziran 2023 **Kabul Tarihi:** 24 Ağustos 2023 **Yayın Tarihi:** 11 Eylül 2023

Özet

Drama, bireyin hayatının her alanında görülmektedir. Bireyin yaşamında bu denli önemli olan drama okullarda da hem ders hem de yöntem ve teknik olarak kullanılmaktadır. Dramanın birtakım alt alanları da bulunmaktadır. Bu alt alanlardan birinin de eğitici drama olduğu ifade edilmektedir. Eğitici drama ders planlarında yer alan kazanımlarının drama tekniği ile öğrencilere aktarılmasıdır. Bu yöntemin diğer yöntemlere göre bir takım avantajları bulunmaktadır. “Eğitim sürecinde bireyin aktif olması, soyut kavramların somutlaştırması ve kalıcı öğrenme sağlaması v.b.” avantajlar öğretmenler tarafından tercih sebebi olmaktadır. Okul öncesi dönemden eğitim-öğretim sürecinin son kademesi olan ortaöğretim basamağına kadar kullanılan eğitici drama öğrencilerin gelişim alanlarına da katkı sağlamaktadır. Yapılan araştırmalar dikkate alındığında eğitici drama bireyin duygusal, sosyal, zihinsel, fiziksel gelişimlerine olumlu yansımaları bulunmaktadır. Alanyazında eğitici drama örnekleri bağlamında kısıtlı çalışmaların olduğu görülmektedir. Yapılmış olan çalışmalarda drama ve belirli bir disiplin arasındaki ilişkinin incelendiği görülmektedir. Yapılan bu araştırmada ise eğitici dramanın farklı disiplin ve kademelere örnek eğitici drama örnekleri ve uygulamaları gösterilerek dramanın her disipline ve her kademeye uygun bir yöntem olduğu gösterilmiştir. Bu çalışmada sunulan örnekler dramanın farklı disiplin ve farklı kademelerde eğitici dramanın nasıl uygulanması gerektiğine yönelik rehber niteliğinde eğitici drama örnekleri ve uygulamaları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Drama, eğitici drama, multi disiplin.

Educational Drama Examples and Applications in Different Disciplines and Levels

Abstract

Drama is seen in every aspect of an individual's life. Drama, which is so important in the life of the individual, is used both as a lesson and as a method and technique in schools. There are some sub-fields of drama. It is stated that one of these sub-fields is educational drama. Educational drama is the transfer of the gains in the lesson plans to the students with the drama technique. This method has some advantages over other methods. “Individual being active in the education process, concretizing abstract concepts and providing permanent learning, etc.” advantages are preferred by teachers. Educational drama, which is used from the pre-school period to the secondary education level, which is the last stage of the education process, also contributes to the development areas of the students. Considering the researches, educational drama has a positive reflection on the emotional, social, mental and physical development of the individual. It is seen that there are limited studies in the context of educational drama examples in the literature. Studies have shown that the relationship between drama and a particular discipline has been examined. In this research, it has been shown that drama is a suitable method for every discipline and every level by showing exemplary educational drama examples and applications for different disciplines and levels. In this study, educational drama examples and applications are presented as a guide on how to apply educational drama in different disciplines and at different levels.

Key Words: Drama, educational drama, multi-discipline.

^a Dr, Harran Üniversitesi, mustafaaslan63@harran.edu.tr ORCID: 0000-0003-2373-2768; (Sorumlu Yazar);

^b Öğr. Gör. Harran Üniversitesi, egokcen@harran.edu.tr ORCID: 0000-0003-3542-6784

^c Öğr. Gör. Harran Üniversitesi, özlemdirlik@harran.edu.tr ORCID: 0000-0003-2516-5066

Giriş

Drama sözcüğünün kökenini Yunancadan gelen 'Dran' kelimesinden gelmektedir (Adıgüzel, 2013). "Dran" sözcüğü Yunancada hareket anlamında kullanılmaktadır. Drama bir çocuğun yaratıcılığını geliştiren, eğiten ve hayata hazırlayan özel bir eğitim alanı ve etkili bir öğrenme yöntemidir (MEB,1999 akt; Karakaya, 2007). Drama' nın ilk gelişim süreçleri İngiltere ve Amerika' da başlamaktadır. Dramanın İngiltere' de ve farklı ülkelerdeki temsilcileri; Harriet Finlay-Johnson, Brian Way Slade, Peter Slade, Winifred Word, Carl Gross, Dorothy Heathcote, John Dewey, Henry Coldwey Cook, Frank Cisek, Viola Spolin, , Betty Jone Wagner, Balton, McCaslin 'dir (Adıgüzel, 2013). Disiplinler arası etkinliklerin öğretim aşamalarında ve uygulanmasında çeşitli entegrasyon modelleri kullanılabilir (Çelik ve Buluç, 2018). Drama günümüzde çeşitli disiplinlerde uygulanan modern bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Drama birçok alanda kullanılan bir eğitim yöntemi olmakla beraber insanların duygu ve düşüncelerini yansıtan ruhsal bir rahatlama aracıdır.

Eğitim; yeni nesillerin toplumda yerlerini almaya hazırlanırken gerekli bilgi, beceri ve anlayışı kazanmalarına ve kişiliklerini geliştirmelerine yardımcı olmak için kullanılan bir tekniktir (Çetin,2012). Yapılandırmacı yaklaşımın öğrenci merkezli özelliğinden hareketle aktif bir öğrenme ortamı için önemli fırsatlar sunduğunu ve aktif yöntemlere dayalı pek çok materyal ile uygulandığı vurgulanmaktadır (Aykaç ve Metinnam, 2019). Yapılandırmacı yaklaşıma göre yaratıcı drama, öğrencilerin kendi deneyimlerinden yola çıkarak ön bilgilerinden bilgi oluşturmalarına olanak sağlamaktadır (Aykaç ve Metinnam, 2019). Eğitimin merkezinde bireyin yer aldığı modern eğitim yaklaşımları, öğrenmeyi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor boyutlarıyla bir bütün olarak ele almakta ve bütüncül bir eğitim yaklaşımı uygulamaktadır (Çelik ve Buluç, 2018). Özellikle eğitim ve günlük hayatın işleyişinin bütünleştirilmesi, çok boyutlu düşünmeyi teşvik ederek disiplinler arası eğitimin önemli kazanımlarından birini oluşturmaktadır (Kanatlı ve Çekici, 2013). Drama geleneksel eğitim anlayışı yerine 21. yy dünyasının ihtiyaçlarını karşılayabilecek modern bir eğitim yöntemi olarak kullanılmaktadır. Eğitim öğretimde kullanılan drama yeni bir oluşum olarak ifade edilmektedir (Karakaya, 2007).

Eğitici Drama

Eğitici drama eğitimin drama yöntemlerinden faydalanılarak uygulandığı bir tekniktir. Böylelikle eğitim daha zevkli bir hal almaktadır. Önder (2012) eğitici drama yöntemini bir oyun çeşidi olabileceği fakat oyun süreçlerinde olan kazanma kaybetme v.b. yarış olgularının olmadığını ifade etmektedir. Eğitici drama herhangi bir konuyu öğretmede doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerin kullanılması, gurubun tecrübelerinden faydalanılarak canlandırma olarak tanımlanmaktadır (Adıgüzel, 2013). Eğitimde drama İngiltere'den Avrupa ülkelerine, bilhassa Dorothy Heathcote'un çalışmalarıyla İngiliz dilinin kullanıldığı başka ülkelere yayılarak eğitim müfredatlarında yer almaktadır (Adıgüzel, 2013). 1998' den beri Türkiye'de "İlkokulda Drama" adı altında Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Bölümlerine bağlı Sınıf Öğretmenliği, Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dallarında zorunlu dersleri arasında yer almaktadır (Karakaya, 2007). Drama öğretim programını tamamlayarak, çocuğa oyun yoluyla çevresiyle iletişim kurma fırsatı verirken duyguları ifade etmesine, yaşamı tanımaya ve sorunları çözmesine de yardımcı olmaktadır (Koroğlu, 2019). Eğitici dramada canlandırma, paralel çalışma, zihinsel canlandırma, müzikli drama, pandomim, hikâye/olayı canlandırma, resim çalışmaları ve kukla oyunları gibi teknikler mevcuttur (Bağdatlı, 2010). Bu tekniklerin eğitim sürecinde kullanılması ile çocuğun gelişimi desteklenebilir. Performatif ve çok disiplinli doğası nedeniyle drama

çocuklara öğretebilmektedir (Van de Water, 2021). Öğrencilerin bilişsel, psikomotor, fiziksel, duygusal, cinsel ve sosyal gelişiminin ilke ve unsurları vurgulanarak, öğrenme dramatik bir ortamda düzenlendiğinde uzun vadeli bilgilerin kalıcı olduğu bir eğitim sağlanabilir (Karakaya.2007).

Disiplinler arası kavramı, olayların çok boyutlu işlenmesi, eleştirel düşünme, çözüm üretme ve tabii ki yaratıcılığın geliştirilmesi çerçevesinde karşımıza çıkmaktadır (Aslan ve Gök, 2020). Eğitici dramının çoklu disiplinlere yönelik olduğu fikriyle: matematik, fen, edebiyat, coğrafya, tarih, din, psikoloji ve yabancı dil gibi çeşitli konuların drama da buluşup iç içe geçmiş halde olduğunu drama uygulamalarında, eğitim sırasında edinilen tüm bilgilerden yararlandığı vurgulanmaktadır (Moraitis, 2011 akt; Özgül, 2015). Dramanın başka disiplinlerle iç içeliği çocuğun bu disiplinlere de ilgi duymasına ve bu disiplinler aracılığıyla daha geniş bir dünya tasarımı oluşturmasına olanak sağlamaktadır (Gülmez, 2021). Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan mevcut müfredatta programın multi disiplinli, çalışma alanlarının bir veya birden fazla akademik disiplini kapsayabilmesi, ilgili birimlerin diğer bölüm ve bölümlerle birleştirilebilmesi ve çalışma alanlarının farklı disiplinlerdeki paralelliği ile programın disiplinler arası yapısını ortaya koymaktadır (Çelik ve Buluç, 2018).

Müzedede öğrenme ve drama, STEM ve drama, oyun ve yaratıcı drama, mimarlık ve drama, tarih ve drama, Türkçe öğretimi ve drama gibi farklı disiplinlere entegre biçimde çok geniş bir kullanım alanı bulunmaktadır. Son yıllarda, eğitim sisteminde etkili bir yöntem olarak kullanılan yaratıcı drama ayrıca öğrencilerin aktif öğrenmelerini desteklemektedir (Aykaç ve Metinnam, 2019). Okvuran, (2012) müze eğitiminin multidisipliner bir eğitim olduğunu ifade etmektedir. Drama sürecinde uygulanan oyun ve teknikler, eğitim aşamasında ve müze eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikler birlikte uygulanarak müze eğitimi oluşturmaktadır (Okvuran, 2012). Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere drama farklı disiplinlere kolaylıkla uyum sağladığından disiplinler arası bir eğitim modeli olabilmektedir.

Maden (2010) 'Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği' konulu çalışmasında Türkçe ile drama gibi iki farklı disiplinin entegrasyonundan bahsetmektedir. Maden *'dil becerisi, kalıplaşmış kuramsal bilgilerden ziyade becerilere dayanır'* sözüyle klasik eğitimin yerine farklı ve modern bir eğitim olan dramayı tercih ettiğini belirtmektedir. Kaf (2017) 'sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı drama ve müze' adlı çalışmasında sosyal bilgiler disiplinler arası bir alan olduğunu belirtmektedir. Müzedede yapılan bir sosyal bilgiler dersinde dramanın kullanımı ile öğrencilerde hem disiplinler arası öğrenmeyi gerçekleştireceğini hem sosyal bilgiler dersinde öngörülen becerileri geliştirebileceğini ifade etmektedir.

Aslan ve Gök (2020) 'tarih biliminin diğer disiplinlerle ilişkisinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesi' konulu araştırmasında tarihin disiplinler arası bir eğitim yöntemi ile bağ kurulması gerektiğinden bahsetmektedir. Disiplinler arası bağlantılar sayesinde öğrenciler, tarihin sadece siyasi olaylardan ibaret olmadığını, her şeyin tarihinin incelendiğini ve insan imgesi ile tarihin birçok bilim dalıyla ilişkili olduğunu anlarlar (Aslan ve Gök, 2020). Özsoy (2017) 'STEM ve yaratıcı drama' isimli çalışmasında STEM eğitiminde yaratıcı drama çalışmalarının uygulanabilirliğini araştırmaktadır. STEM'in açılımı bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik olmakla beraber bu eğitim içerik bakımından disiplinler arası bir model olmaktadır. Özsoy'un (2017) yaptığı çalışmada "Dramanın STEM" eğitim ile entegrasyonu söz konusudur. Bu bağlamda eğitimin her kademesinde ve farklı disiplinlerde eğitici drama çalışmalarına rastlanmaktadır. Disiplinler arası eğitimde birbirinden ayrı bir

eğitim anlayışından ziyade birbirini tamamlayan merdiven basamakları gibi, sürekli birbirine ihtiyaç duyan konu alanlarından bahsedilmektedir (Kanatlı ve Çekici, 2013).

Aşağıdaki görselde dramanın farklı disiplinlerle olan ilişkisi görülmektedir.

Şekil 1. Dramanın disiplinler arası kullanım potansiyeli (Özgül, 2015).

Eğitici Dramanın Bireyin becerisine Katkısı

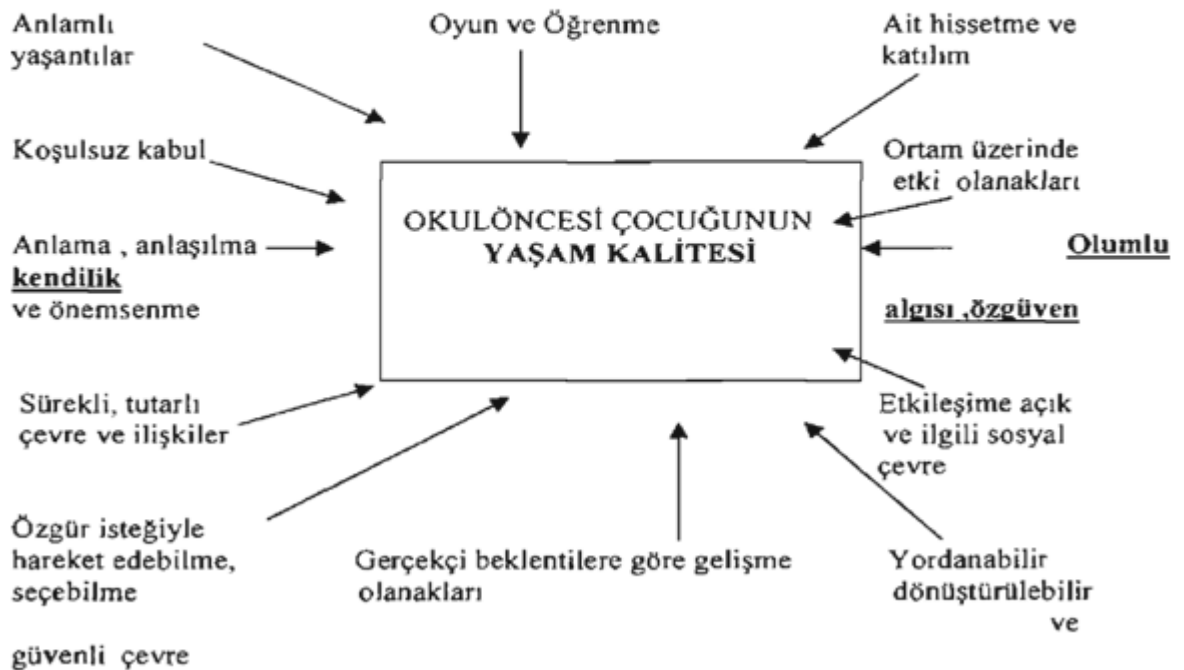
Eğitici drama okul öncesinden başlayarak tüm eğitim kademelerinde uygulanabilen bir yöntem olarak çocuğun gelişimine faydaları bulunmaktadır. Bu faydalardan birkaçı aşağıda belirtilmektedir;

1. Sorunlara karşı duyarlı olmaya yardımcı olur,
2. Özgür düşünme becerisi kazandırır,
3. Zihinsel egzersizlerde esneklik sağlar,
4. Eşsiz fikirlerin ortaya çıkmasını sağlar,
5. Yaratıcılık ve estetik gelişim sunar,
6. Etkili zihinsel süreçlere sahip olmayı sağlar,
7. Durumları tanıma kapasitesi ve dikkat etme yeteneğini artırır, odaklanma yeteneği sağlar,
8. Dil gelişiminde; konuşma konusunda kendine güven geliştirme, kelime dağarcığını artırma, düşüncelerini ifade etme, insanlarla iletişim kurma becerisi kazanma, farklı dilleri çeşitli durumlarda kullanma becerilerini geliştirir,
9. Hayal gücü ve doğaçlama ile anında uygulama sağlar,
10. Çocukların bastırıldığı rahatsız edici duygularını drama veya oyun sırasında ortaya çıkarmasına yardımcı olur,
11. Öğretmenin sosyal ve öğrenme problemlerini teşhis etmesine yardımcıdır,

12. Programın her alanında her konunun öğretiminde kullanılır,
13. Hem görsel hem de performans sanatlarında kullanılabilir,
14. Güven, destek ve kararlılık kazandırır,
15. Çocuklara ahlaki değerleri keşfetme fırsatı verir,
16. Çocukların duygularının farkında olmasını ve duygularını ifade etmesini sağlar.
17. Çocukların akranları ve öğretmenleri ile olumlu ilişkiler geliştirmesine yardımcı olur.
18. Drama, insanlarda bilincin artması ve toplumsal bir varlık haline gelmesi hususunda gelişimine destek olur.
19. Drama, sınıf içi eğitim sürecinde soyut temaların somutlaştırılmasıyla bilgilerin anlaşılmasını sağlar,
20. Öğrenmeyi, öğrenciler için ilgi çekici hale getirilerek kalıcı olmasına destek olur. (MEB. 2013, akt; Kıyaker, 2017).

Önder'in (2006) "eğitici drama uygulamalarının altı yaş çocuklarının kendilik algısı üzerindeki etkisi" konulu çalışmasında eğitici dramanın çocukların yaşam kalitesinin bileşenlerini aşağıdaki şekilde ifade etmektedir.

Eğitici Drama Uygulamalarının Altı Yaş Çocuklarının Kendilik Algısı Üzerindeki Etkisi

Şekil 2. Okul öncesi çocuğunun yaşam kalitesinin bileşenleri (Önder, 2006).

Okul öncesinde eğitimde olduğu gibi ilkokulda eğitici drama çalışmalarından yararlanılmaktadır. İlköğretimde drama ile öğrenciler; dil ve düşünce gelişimi, özgüven edinme, benlik kavramlarının güçlendirilmesi, kendini gerçekleştirme, empati, yardımcı olma ve işbirlikçi bir ruh geliştirme gibi bilişsel ve duyuşsal nitelikler kazanmaktadır (Karakaya.2007).

Eğitici Dramanın Bireyin Gelişim Alanlarına Etkisi

Eğitici dramanın çocuğun gelişim alanlarına faydaları bulunmaktadır. Gelişim alanlarına göre incelediğimizde;

Eğitici Dramanın Bilişsel Gelişime Etkileri

Bir kişinin etrafındaki dünyayı anlamasına ve öğrenmesine izin veren aktif zihinsel aktivitelerindeki gelişime bilişsel gelişim denmektedir. Drama esnasında çocuklar buldukları ortama ayak uydurarak, çevresinde olup bitenler hakkında düşünerek ve taklit yaparlar. Bu ortamda yapılan eğitici drama çalışmaları ile çocukların bilişsel gelişimlerine katkı sağlanabilir.

Bruner' in bilişsel gelişim evreleri eylemsel dönem, imgesel dönem ve sembolik dönem olarak üçe ayrılmaktadır. İmgesel dönemin özellikleri; çocuk bir durumu nasıl algırsa zihninde o şekilde canlandıracağı şeklinde ifade edilmektedir. Drama sürecinde çocuk özellikle taklit yeteneklerini sergilemektedir. Bu bağlamda çocuk eğitici drama esnasında taklit edeceği olay, olgu veya kişiyi önce zihninde algıladığı daha sonra canlandırdığı için dramanın çocuğun bilişsel gelişimini desteklediği söylenebilir. Dramatik etkinlikler, çocuğun küçük yaşlarda başlayan taklit etme davranışını okul öncesi eğitim kurumlarında destekleyen, çocuğun zihinsel gelişimine olumlu yönde etkileyen en önemli etkinliklerdendir (Ömeroğlu, 2014 akt; Köroğlu, 2019).

Drama bilişsel becerilerin ve kişilik özelliklerinin geliştirilmesinde önemli bir eğitim modelidir (Kıyaker, 2017). Eğitici drama çocuğun sorgulamayı, var olan bir problem durumunu çözebilmesini, süreç sırasında kendisini ve çevresindeki olayları değerlendirebilecek becerileri geliştirmesine destek olmaktadır. Eğitici drama çocuğun olaylara olgulara eleştirel bir bakış açısıyla bakması ve hayal gücünün gelişimini sağlayarak bilişsel gelişime katkı sağlayabilir. Özellikle soyut kavramları beden, araç gereç vb. unsurları kullanarak somutlaştırılması çocuğun bilişsel gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Eğitici Dramanın Dil Gelişimine Etkileri

Müfredatı tamamlayan drama, çocuğa oyun yoluyla çevresiyle iletişim kurma fırsatı verir, duyguları ifade etmeye, yaşamı tanımaya ve sorunları çözmeye yardımcı olur (Köroğlu,2019). Dramatik oyunda konuşan ve birbirlerini dinleyen çocuklar dili bir şekilde kullanarak iletişimsel bir yol bulurlar (Zafeiriadou, 2009). Eğitici drama, sözlü etkileşimin, sırayla konuşmaların, dinleme becerilerinin geliştiği aktif bir süreçtir. Çocuk yoğun etkileşim ortamında dilini doğru kullanmaya, duygularını sözel veya sözel olmayan yollarla ifade etmeye ve yeni kelimeler öğrenmeye başlamaktadır. Çocuğun iletişim becerilerini geliştirdiği eğitici drama, dil gelişime katkıda bulunmaktadır.

Eğitici Dramanın Duygusal ve Sosyal Gelişime Etkileri

Drama, gerçekleri ve entelektüel becerileri iletmek yerine çocuğun duygu ve düşüncelerine odaklanır (Robertson & Despa, 2002). Eğitici drama sürecinde çocuklar taklit ve empati yapabilmektedir. Sosyal psikologlar empatinin üç yönünü tanımlamaktadır (Levenson & Rauf, 1992 akt; Robertson & Despa, 2002). Empatinin aşamaları şöyle ifade edilmektedir; ‘ *İlk husus, başka birinin nasıl hissettiğini bilmektir; ikincisi, bir başkasının hissettiği gibi hissetmek ve üçüncüsü, bir başkasının sıkıntısına şefkatle karşılık vermektir*’ (Robertson & Despa, 2002). Drama süreci birinin nasıl hissettiğini deneyimleyip, karakterin ne hissettiğini ifade edebildiği, karakterin sıkıntısını hissedip sevgi ve şefkat gösterebileceği uygun bir ortam oluşturmaktadır. Çocuğun duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebildiği ve empati kurabildiği bu ortamın duygusal gelişimine katkı sağladığı düşünülmektedir. Eğitici drama çocukların beraber uygulama yapabildikleri, arkadaşlık ilişkileri oluşturarak sosyalleşebilecekleri güvenli bir ortamdır.

Eğitici Dramanın Psiko-motor Gelişime Etkileri

Eğitici drama esnasında çeşitli rollere ve karakterlere bürünen oyuncu, sözel ifadelerin yanı sıra beden hareketleri, jest ve mimikleriyle kendini ifade etmektedir. Drama sürecinde bedensel olarak eğilen, bükülen, oturan, kalkan, koşan, zıplayan çocuk vücudundaki büyük ve küçük kasları aktif olarak kullanmaktadır. Bu bağlamda drama’ da yapılan bütün bedensel hareketlerin çocukların ince ve kaba motor gelişimlerini desteklediği düşünülmektedir.

Verilen bilgiler ışığında eğitici dramanın birey üzerindeki önemi aktarılmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın da amacı birey üzerinde bu denli etkili olan bir disiplinin diğer disiplinlerle ilişki kurularak verilen derslerin daha etkili biçimde işlenmesi için araştırmacılar tarafından farklı disipline ve farklı kademelere yönelik alanda yayınlanmayan tamamen özgün olan yedi farklı eğitici drama örneği sunulmuştur. Bu çalışmanın bir diğer amacı da dramanın her ders ve kademe de uygulanabileceği ve ders öğretmenlerine rehber olabilecek örnekler verilmiştir.

Farklı Disiplin ve Eğitim Kademelerinde Eğitici Drama Örnekleri

Eğitici Drama Uygulamaları - 1

Ders: Türkçe

Uygulama Adı: Sessiz Atasözü ve Deyim

Sınıf: İlkokul, Ortaokul ve Ortaöğretim

Süre: 2 Ders Saati

Araç-Gereç: Sınıf mevcudu kadar balon

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen sınıf mevcudu kadar balon temin ettikten sonra balonların birine atasözü bir diğerine deyim yazarak balonların içine koyar. Balonların yarısında atasözü yarısında deyim yerleştirildikten sonra öğretmen tüm balonları şişirerek ağzını uygun bir şekilde bağlar. Burada dikkat edilmesi gereken husus; balonların içine konulan atasözü veya deyimlerin sınıfın bilişsel “ dikkate alınarak yazılmalıdır. Anlamakta güçlük çekecekleri anlatması ve anlaşılması zor deyim ve atasözlerinden uzak durulmalıdır.

1. Isınma Basamağı

Öğretmen hareketli bir müzik açarak her çocuğa bir balon vererek işaret parmakları ile diğer parmakları dokundurmadan havaya doğru atmalarını söyler. Müziğin etkisi ile öğrenciler balonlarını havaya atarak süreci başlatırlar. Öğretmen örnek olması amacıyla kendisi de sürece dâhil olabilir. Balonlar aşağı doğru indiğinde yine işaret parmakları ile yukarı doğru fırlatılır. Öğretmen balonunu yukarı doğru fırlatamayan veya yönerge dışı davranışta bulunan ilk kişiyi ve balonunu yanına doğru çeker. Yalnızca ısınma basamağının bu kademelerde uzaması ve öğrencilerin uygulamadan keyif alabilmesi için 5-8 dakika aralığında tutabilir. Oyunu kaybeden ilk öğrenci öğretmen tarafından öğrencinin balonunu yanına alması ile bu basamak tamamlanır.

2. Oyun Basamağı

Öğretmen her balonun içinde bir atasözü veya deyim olduğunu açıklar. Öğretmen bu durumu önceden söylemeyecektir. Öğretmen atasözünün ve deyim kavram açıklamasını yapar. İlerleyen süreçte öğretmen oyunu kaybeden ilk öğrencinin balonunu patlatmasını söyler. Öğrenci tehlike yaratmayacak şekilde balonu patlatır ve yere düşen atasözü veya deyim kartını alır. Öğretmen öğrenciyi diğer öğrencilerin karşısına alarak kartta yazın içeriğinin atasözü mü deyim mi olduğunu okurlar ve eğer atasözü ise sessiz sinema oyununda olduğu gibi eliyle ve hiç konuşmadan "1" işareti yapar. Kartın içeriği deyim ise "2" işaretini yapar. Sonraki aşamada kartın içinde bulunan kaç kelimedenden oluştuğunu sessiz sinema oyununda olduğu gibi el parmakları ile belirtir. Öğrenci elinde bulundurduğu kaçınıcı kelimeyi anlatacaksa el parmakları o kelimeyi açıklayacağını aktarır. Öğrenci oyun sürecinde hiçbir şekilde sözel olarak konuşma yapamaz. Öğrenci o kelimeyi açıklamaya başlar ve arkadaşları tarafından o kelimenin doğru bir şekilde bulmasına yönelik beden dili ve el işaretleri ipucu sağlar. Oyun içinde oyunu sessiz bir şekilde aktaran öğrenci diğer öğrencileri de yanına alarak sözel iletişim engelini aşmadan ve atasözü ve deyimini açıklamadan onu açıklamaya konu edebilir. Sırasıyla atasözü ve deyim içinde bulunan kelimeleri açıklayan öğrenci diğer öğrencilerden bu atasözünün ve deyim ne olduğunu bulana kadar anlatmaya devam eder. Anlatılan atasözünü veya deyimini doğru tahmin eden öğrenci parmak kaldırarak öğretmene bu atasözünü veya deyimini söyler. Doğru yanıt veren öğrenci dilediği arkadaşını seçip tahtaya öğretmen yanına gönderip balonunun patlatılmasını sağlar. Oyun bu şekilde son öğrenci kalana kadar devam eder. Burada oyunu balonunu oyun sonuna kadar patlatmasını engelleyen son öğrenci oyunu kazanmış olur. Oyunu kazanan öğrenciye öğretmen tarafından atasözleri ve deyimler isimli bir kitap hediye edilebilir. Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Balonun içinde olan kartın atasözü mü deyim mi olduğu noktasında tahtada bulunan ve oyunu canlandıran öğrencilere yardım edebilir.
2. Öğretmen süreç içinde oyunun tıkanıdığı noktalarda oyun akışını bozmadan rehber olabilir.
3. Balon patlatma noktasında tehlike yaratacak durumlardan öğrencileri koruyucu önlemler almalıdır.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Yapılan çalışma hangi ders ile ilgilidir?
- Temayı işlerken keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?

- Diğer konuları bu şekilde işleyelim mi? Neden?

Eğitici Drama Uygulamaları - 2

Ders: Matematik - Görsel Sanatlar

Uygulama Adı: Sayımı ve Rengimi Seviyorum

Sınıf: Tüm Kademeler

Süre: 1 Ders Saati

Araç-Gereç: Sınıf mevcudu rakamlı ve renkli oyun çemberi

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen sınıf mevcudu kadar rakam ve renkli oyun çemberleri temin etmelidir. Aynı zamanda çocukların oyun oynarken düşmelerini engelleyecek bir atölye veya platform temin etmesi gerekmektedir.

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde çemberler ortadayken oyun oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Öğretmen ısınma aşaması sonrasında her öğrencinin oyun alanına veya drama atölyesine getirdiği çemberlerden dilediği sayıdan veya renkten bir tanesini almasını ister. Öğrenci üzerinde farklı rakamların ve renklerin olduğu çemberlerden birini alır. Öğretmen çocuklara çemberleri yan yana getirerek çemberlerin olduğu daire oluşturmalarını ister. Öğretmen bu öğrencilerden birini gönüllülük esasına göre çemberini oyun dışına bırakarak ebe olmasını ister. Ebe olan öğrenci, öğrencilerin çember içinde oldukları dairenin ortasına geçer ve oyun başlar. Burada öğretmen yönergeleri açıklar. Öğrenciler buldukları çemberin rakamını ve rengini dikkatle bakar. Öğretmen veya öğrenci dilediği renk veya rakamdan birini söyleyerek bu rakam veya renge sahip çember içinde bulunan öğrencilerin yer değiştirmelerini ister. Burada dikkat edilmesi gereken husus yönergede renkleri rakamları kimin söyleyeceğine oyun grubunun yaş aralığı önemli bir parametredir. Eğer yüksek kademe gruplarında bu oyun oynanıyorsa ortada ebe renk ve rakam yönergesinde bulunabilir. Fakat küçük yaş gruplarında yönerge öğretmen tarafından verilmelidir. Yönergeler şu şekilde olabilir “mavi renk çemberde bulunan kişiler yer değiştirsin ya da 5 rakamı olan çemberde bulunanlar yer değiştirsin” gibi yönergeler verilebilir. Yönergede ifade edilen kendisinde olan öğrenci hemen bulunduğu çemberin içinden çıkarak ebe olmamak adına farklı boş çemberin içine geçmeye çalışır. Aynı zamanda ebe de yönerge açıklandıktan hemen sonra ebeliğinin devam etmemesi için kendisi de boşalan çemberin içine girmelidir. Oyun 20 dakika boyunca bu şekilde oynanabilir.

Yönerge örnekleri:

Küçük ve büyük yaş grupları dikkate alınarak bu yönergeler verilebilir:

- Üzerinde beyaz renk tişört giyenler yer değiştirsin.
- Siyah ayakkabı giyenler yer değiştirsin.

- Mavi pantolon giyenler yer değiştirsin.
- 5 kardeşi olanlar yer değiştirsin.
- Okul numarası tek ile başlayanlar yer değiştirsin.
- Okul numarası çift ile bitenler yer değiştirsin.

Verilen yörüngeler çocukların matematik ve renk özelliklerini barındıracak şekilde olmalıdır. Burada amaç renkler rakamlar ve sayılar kavrama becerisini artırmaktır.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Her çember benzerlerinin olduğu rakam ve renk içermelidir. Örneğin sınıf mevcudu 30 ise 5 mavi ve 4 rakamlarının olduğu çember olabilir.
2. Öğretmen renkli çemberler üzerine rakamları görünür şekilde yazmalıdır.
3. Öğretmen oyunu başlatmadan anlaşılması için örnek bir oyun sergileyebilir.

3. Değerlendirme

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Yapılan çalışma hangi ders ile ilgilidir?
- Temayı işlerken keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- Diğer konuları bu şekilde işleyelim mi? Neden?
- En çok hangi renk vardı?
- En çok söylenen sayı hangisiydi?

Eğitici Drama Uygulamaları - 3

Ders: Müzik

Uygulama Adı: Notalarım

Sınıf: Ortaokul ve Orta öğretim kademesi

Süre: 1 Ders Saati

Araç-Gereç: Renkli oyun çemberleri, her grup için bandana veya gözleri kapatacak bez

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen sınıf mevcudu kadar renkli oyun çemberleri temin etmelidir. Aynı zamanda çocukların oyun oynarken düşmelerini engelleyecek bir atölye veya platform temin etmesi gerekmektedir.

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde çemberler ortadayken oyun oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Öğretmen ısınma aşaması sonrasında her iki kişinin bir grup olmasını ister. Bunlar aralarında istedikleri bir nota belirlemeleri istenir. Gruplar seçtikleri notayı şifre olarak belirleyeceklerdir. Gruplar oyun başlamadan önce her grup kendi içinde seçtikleri bir kişinin gözlerini kapatacaktır. Her grupta gözü açık olan kişi gözünü kapatan arkadaşını gözleri kapalı hareket etmeye uyum sağlamak adına oyun salonunda dolaştıracaktır. Yaklaşık 3-5 dakikalık çalışmadan sonra asıl oyuna geçilecektir. Her grubun gözü kapalı üyeleri gözleri açık olan arkadaşları ile diğer grupların arkadaşları yan yana getirilir. Gözü açık olan grup üyeleri gözü kapalı olan arkadaşlarını karşısına alacak şekilde aralarına öğretmenin görev yaptığı kademe ve öğrenci özellikleri dikkate alınarak kademe gruplarına göre mesafeyi 20 - 40 metre mesafe olacak şekilde ayarlanır. Öğretmenin başlayın işareti ile gözü kapalı olan gözü açık ve çember içinde olan arkadaşının ikisinin belirlediği notaya doğru yol alır. Bu oyunda hızlilik ve çeviklik önem arz etmektedir. Gözü kapalı olan grup üyesi arkadaşının söylediği şarkıya doğru gidip elini tuttuğu an oyun bitecektir. Bu arada her grup kendi notasını söyleyeceği için burada ses karmaşası olacaktır. Önemli olan doğru sese gitmektir. Oyun içinde en son kalan grup elenir ve son iki grup yarışmayı bitirinceye kadar oyun devam eder. Bütün grup bu şekilde belirledikleri notaları söyleyip müzik eğitiminde verilen notaları öğrenmiş olur.

Verilen yörüngeler çocukların matematik ve renk özelliklerini barındıracak şekilde olmalıdır. Burada amaç renkler rakamlar ve sayılar kavrama becerisini artırmaktır.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Gözü açık olan öğrencinin çemberden çıkması yasaktır.
2. Gözü açık olan öğrenci gözü kapalı olan arkadaşına ismiyle ve farklı bir şekilde hitap edemez. Yalnızca belirlemiş oldukları şarkılarla doğru notaya yönelmesini sağlayabilir.
3. Öğretmen için içinde gözü kapalı öğrencilerle eş güdümlü şekilde hareket edip çarpma ve darbelere karşı önlem almalıdır.
4. Öğretmen gözü kapalı olan kişilerin çarpışması önlemek adına mesafe koymalıdır.
5. Öğretmen bir oyundan sonra gözü açık olanın ikinci oyunda gözü kapalı olacak şekilde oynatmalıdır. Her oyunda gözü açık ve kapalı öğrenci yer değiştirecektir.
6. Öğretmen gözü açık olan öğrencinin gözü kapalı olan öğrenciyi oyun sonuna doğru elinden tuttuğu zaman çember içinden çıkıp çıkmadığına dikkat etmelidir. Gözü açık olan üye çember dışına çıkarsa o grup diskalifiye edilir.
7. Her oyunda sona kalan grup sırasıyla elenir.
8. Son iki grup üyelerine final oyunu olduğu için gözü kapalı olan üye kim olacaksa tercih grup üyelerine bırakılır.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?

- Yapılan çalışma hangi ders ile ilgilidir?
- Oyundan keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- Diğer konuları bu şekilde işleyelim mi? Neden?
- Oyun içinde hangi notalar söylendi?

Eğitici Drama Uygulamaları - 4

Ders: Fen ve Teknoloji

Uygulama Adı: Yaratıcı Makina

Sınıf: Ortaokul ve Orta öğretim kademesi

Süre: 2 Ders Saati

Araç-Gereç: Bu çalışmada her hangi materyale ihtiyaç duyulmamaktadır.

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen drama atölyesini hazırlayarak U şeklinde bir çalışma ortamı oluşturmalıdır

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde diledikleri gibi ritmik ve serbest oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Öğretmen ısınma aşaması sonrasında sınıf mevcudunu dikkate alarak herhangi bir kişiden başlayarak her bir öğrenciyi “1, 2, 3, 4.... veya a, b, c, d....” diye isimlendirir. Her grup 4 kişi olacak şekilde gruplandırır. Burada öğretmen sınıf içinde öğrencilerin sosyal gelişimine katkıda bulunmak için gruplandırmayı öğrencilere yaptırmaz. Çünkü daha önce hiçbir iletişimi olmayan öğrenciler rastgele yöntemle bir araya getirilerek sosyal gelişimlerine katkı sunabilir. Gruplar oluşturulduktan sonra öğretmen yönergeyi açıklar: “ günümüzde teknoloji hızlı bir gelişim göstermektedir. Fakat bu hızlı gelişime karşı henüz insanlığın tüm ihtiyaçlarını karşılayacak bir makine üretilmemiştir. Her grup üyesi bir araya gelerek günümüzde olması gereken fakat olmayan, insanlığın ihtiyaç duyduğu bir makine tasarlamayı istiyorum. Ayrıca bu makine 4 parçadan oluşacak her bir öğrenci bu makinelerin bir parçası olacaktır. Şimdi 1’ ler yan yana, 2’ ler yan yana.....” şeklinde yönerge verilir. Öğrenciler köşelerinde düşünmeye başlayıp günümüzde olmayan bir makine tasarlar. Öğretmen bu makinayı bir isim bulmalarını ister. Yeterli düşünme ve prova çalışmasının ardından öğrenciler sırasıyla makinelerini bedenlerinin makinelerin bir bileşeni olduğunu düşünerek yan yana gelip bir bütün oluşturup çalışma prensiplerini yaparlar. Diğer grup üyeleri bu makinanın hangi makine olduğunu ve bunun isminin ne olduğunu bulmaya çalışırlar. Sırasıyla tüm gruplar çalışmasını tamamladıktan sonra en yaratıcı ve güzel makinanın hangi grubun olduğu tüm gruplar tarafından oylanır. Her grup

kendisine oy vermeksizin diğer gruplardan yana bir oy hakkı bulunmaktadır. Oyun sonunda öğretmen en iyi grubu kim olduğunu açıklar ve sınıf önünde alkışlatır.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Öğrenciler, gruplara rastgele seçilir.
2. Öğrenciler, makinalarını isim bulur.
3. Öğretmen, konu bulma anlamında sınırlı bir şekilde yardımda bulunabilir
4. Öğretmen, grupları sınıf sayısına göre oluşturur.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Yapılan çalışma hangi ders ile ilgilidir?
- Oyundan keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- Diğer konuları bu şekilde işleyelim mi? Neden?
- En çok hangi grup başarılıydı?
- En çok hangi yaratıcı makineyi beğendiniz?

Eğitici Drama Uygulamaları - 5

Ders: Sosyal Bilimler, Müzik ve Görsel Sanatlar

Uygulama Adı: Cennet Vatanım

Sınıf: Ortaokul ve orta öğretim kademesi

Süre: 2 Ders Saati

Araç-Gereç: Bu çalışmada müzik çalışmalarında kullanılan ritim aletleri, A 2 büyüklüğünde olan resim kâğıtları ve boyama kalemi.

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen drama atölyesini hazırlayarak U şeklinde bir çalışma ortamı oluşturmalıdır

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde diledikleri gibi ritmik ve serbest oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Öğretmen ısınma aşaması sonrasında sınıf mevcudunu dikkate alarak herhangi bir kişiden başlayarak her bir öğrenciyi “1, 2, 3, 4..... veya a, b, c, d....” diye isimlendirir. Her grup 12 kişi olacak şekilde gruplandırır. Burada öğretmen sınıf içinde öğrencilerin sosyal gelişimine katkıda bulunmak için gruplandırmayı öğrencilere yaptırmaz. Çünkü daha önce hiçbir iletişimi olmayan öğrenciler rastgele yöntemle bir araya getirilerek sosyal gelişimlerine katkı sunabilir. Gruplar oluşturulduktan sonra öğretmen yönergeyi açıklar: “ Türkiye’nin her bir bölgesi ve yöresi cennettir. Sizlerden bir grup çalışması yapmanızı istiyorum. Her grup yöremizin veya bölgemizin içinde barındırdığı kültürel değerleri de dikkate alarak güzel bir drama oyunu sergilemenizi istiyorum. Ayrıca her grup bölgemizi temsil eden bir resim yapmalı ve bölgeye uygun sadece sizlerin oluşturacağı özgün ve yaratıcı bir şarkı yapmanızı istiyorum. Şimdi 1’ ler yan yana, 2’ ler yan yana.....” şeklinde yönerge verilir. Öğrenciler köşelerinde düşünmeye başlayıp bölgelerine uygun bir drama çalışması, öğretmenin vereceği resim kâğıdına bölgeyi veya yöreyi temsil eden bir resim ve öğrencilerin kendi öz cümleleriyle oluşturacağı bir şarkı müzik aletleri ile birlikte yapılır. Öğretmen sırasıyla her grubu sahneye davet eder ve drama oyunu, resim ve müzik performanslarını sınıfça izlerler. Sırasıyla tüm gruplar çalışmasını tamamladıktan sonra en yaratıcı ve güzel drama oyununun, resmin ve şarkının hangi grubun olduğu tüm gruplar tarafından oylanır. Her grup kendisine oy vermeksizin diğer gruplardan yana bir oy hakkı bulunmaktadır. Oyun sonunda öğretmen en iyi grubu kim olduğunu açıklar ve sınıf önünde alkışlatır. Bu çalışmada yalnızca iki disiplinin değil 4 disiplinin iç içe olduğu çalışma yapıldığı görülmektedir.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Öğrenciler, gruplara rastgele seçilir.
2. Öğrenciler, drama oyunlarına, resimlerine ve şarkılarına isimler bulur.
3. Öğretmen, konu bulma anlamında sınırlı bir şekilde yardımda bulunabilir
4. Öğretmen, grupları sınıf sayısına göre oluşturur.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Yapılan çalışma hangi derslerle ilgili?
- Oyundan keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- Diğer konuları bu şekilde işleyelim mi? Neden?
- En çok hangi grup başarılıydı?
- En çok hangi drama oyununu beğendiniz?
- En çok hangi resmi beğendiniz?
- En çok hangi şarkıyı beğendiniz?

Eğitici Drama Uygulamaları - 6

Ders: Okul öncesi-ilkokul

Uygulama Adı: Seni Tanıyorum

Sınıf: İlkokul-Okul Öncesi kademesi

Süre: 2 Ders Saati

Araç-Gereç: Renkli perde

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen drama atölyesini hazırlamalıdır.

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde diledikleri gibi ritmik ve serbest oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Okul öncesi ve ilkököl kademelerinin ilk dönemlerinde çocuklar okula gitmekten çekinebilirler. Güvenli olan ev ortamından ayrılan çocuklar okulda kendilerini ne beklediğini bilmediklerinden ve bu belirsizlikten ötürü okula gitme noktasında direnç gösterebilirler. Burada öğretmene büyük görevler düşmektedir. Öğretmen özellikle ilk defa okul deneyimi kazanmış bu çocukların okula olan güvenini artırmak için sempatik bir okul iklimi yaratması gerekmektedir. Öğretmen – öğrenci ilişkisindeki ilk tanışma oldukça önemlidir. Öğretmen bu bağlamda drama çalışmalarından yararlanabilir. Bundan ötürüdür ki iyi bir tanışma çocukların okula devamlılığı noktasında büyük önem arz etmektedir. Öğretmen sınıfı iki gruba ayırır ve sırasıyla herkes adını söyler. Bu işlem öğrenciler sınıfın hepsinin adını ezberleyene kadar devam eder. Öğretmen yanına getirdiği perde ile iki arka arkaya sıralı bir şekilde bekletir. Öğretmen iki grubun ortasında bir perde koyar ver “1, 2, 3” dedikten sonra perdeyi açar yüz yüze olan öğrencilerden kim öncelikle karşı tarafın üyesinin ismini bilirse 1 puan alır ve onu kendi tarafına alır. Bu çalışma kademe gruplarına göre 10 veya 15 sayıda bitecek şekilde devam eder. Bu oyundaki temel amaç öğrencilerin ilk, okul deneyiminde okula uyum ve sosyal gelişim noktasında öğrenciye destek verilmesidir.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Öğrenciler, gruplara rastgele seçilir.
2. Öğrenciler, iki gruba ayrılır.
3. Öğretmen, öğrencilerin isimlerini yeteri kadar söyler.
4. Öğretmen kendisiyle getirmiş olduğu perdeyi sınıf yardımcısıyla birlikte 1, 2, 3 komuta birlikte aynı anda indirip kaldırır.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Oyundan keyif aldınız mı?

- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- En çok hangi grup başarılıydı?
- Şu an tüm arkadaşlarının isimlerini biliyor musun? Sayabilir misin?

Eğitici Drama Uygulamaları - 7

Ders: Teknoloji- Tasarım

Uygulama Adı: Mucit Çocuk

Sınıf: ilkokul-Ortaokul-Orta öğretim

Süre: 2 Ders Saati

Araç-Gereç: Eski gazete yaprakları, Kâğıt-Kalem, Renkli Boyalar, Makas.

Çalışma Öncesi Hazırlık

Öğretmen drama atölyesini hazırlamalıdır.

1. Isınma Basamağı

Öğretmen oyunu başlatmadan önce oyun öncesi öğrencilerin bedenini ve duygularını oyuna hazırlamak için hareketli müzik eşliğinde diledikleri gibi ritmik ve serbest oynamalarını ister. 8 – 10 dakikalık ısınma süreci sonrası oyun başlar.

2. Oyun Basamağı

Bu çalışma ilkokul-ortaokul-orta öğretim kademelerinin tümünde yapılabilir. Öğretmen kendisi ile birlikte getirdiği eski gazete sayfalarından birer tane öğrencilere verir. Öğretmen öğrencilere “ herkes kendi üstüne giyebileceği bir giysi veya aksesuar yapsın ama bu giysi ve aksesuar giydiklerimizden biraz farklı olsun. Çünkü siz satıcısınız. Şimdi bu gazete parçasıyla dilediğiniz tasarımınızı yapabilirsiniz” ifadelerini kullandıktan sonra yeterince düşünme ve tasarım yapılması için süre verir. Öğretmen yeterli süresinin sonunda her öğrenciyi sırasıyla tahtaya kaldırır ve tasarımını anlatmasını ister. Öncelikle tasarımının kendine özel adı, işlevi kullanışlılığı sorulur. Tüm öğrenciler sırasıyla kaldırıldıktan sonra sınıfça en güzel tasarım seçilir ve öğrenciye sembolik 1. hediyesi (soyutta olabilir) verilebilir.

Öğretmen süreç içinde şu hususlara dikkat etmelidir:

1. Her öğrenciye 1 eski gazete sayfası verilir.
2. Öğrenciler boyaları ve makası kullanabilir.
3. En iyi tasarım çalışma sonunda seçilir.
4. Öğrenciler tasarımını anlatırken reklam filmlerinde olduğu gibi pazarlar.

3. Değerlendirme Basamağı

Öğretmen değerlendirme basamağında aşağıdaki soruları sorar:

- Oyun içinde neler hissettiniz?
- Oyundan keyif aldınız mı?
- Oyunun en çok hangi kısmını beğendiniz?
- Şu an neler hissediyorsunuz?
- En çok hangi tasarım başarılıydı? Neden?

Değerlendirme ve Öneriler

Araştırmada yaratıcı dramının diğer disiplinler ve farklı kademelerde eğitici drama örnekleri ve uygulamaları verilmiştir. Alanyazın incelendiğinde dramının diğer disiplinlerle olan ilişkisi de incelenmiştir. Yapılan incelemelerde araştırmaların çoğunlukla belli bir disiplin ve aynı kademelerde yapıldığı görülmektedir. Alanyazında dramının farklı disiplinlerle olan ilişkisine yönelik araştırmalardan bir kaçışa aşağıda verilmiştir.

Abed (2016), drama temelli fen öğretiminin öğrencilerin bilimsel kavramları anlama ve fen öğrenmeye yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırdığı bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmasında, drama yöntemi temelli fen öğretimi programının kullanıldığı deney grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Yaşar ve Aral (2012), çalışmalarında okul öncesi dönemde drama eğitiminin yaratıcı düşünme becerileri üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmalarında, çocuklar arasında drama eğitimi alanların yaratıcı düşünme becerilerinin geliştiğini, dramadaki rollerin ve materyallerin yaratıcı becerilerin oluşumuna katkıda bulunduğunu sonucunu ortaya çıkarmışlardır. Kazıcı (2008) "İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Atasözü ve Deyimleri Öğrenmelerinde Dramatizasyon Yönteminin Etkililik Düzeyi" isimli bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma ilköğretim ikinci kademe 6. Sınıf öğrencileri ile yapılmıştır. Öğrencilerin atasözü ve deyimleri öğrenmesi üzerinde dramatizasyon yönteminin etkililiği araştırılmıştır. Çalışmada deney grubu için 56, kontrol grubu için 50 öğrenci bulunmaktadır. Çalışma 8 hafta sürmüştür. Çalışmada veri toplama aracı olarak 28 maddeden oluşan "Deyim ve Atasözlerini Algılama Testi" kullanılmıştır. Çalışma sonucunda hem deney hem kontrol gruplarında atasözü ve deyim bölümü için son-test puanları arasında ise farkın anlamlı olduğu, deyim bölümü için ise hem ön-test hem son test puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu; atasözü bölümü için ise farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır.

Sezer (2008) "Okul Öncesi Eğitimi Alan Beş Yaş Grubu Çocuklara Sayı ve İşlem Kavramlarını Kazandırmada Drama Yönteminin Etkisinin İncelemesi" adlı çalışmasında çocukların sayı ve işlem kavramlarını kazandırmada yaratıcı dramının etkisini incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 20 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma 6 hafta boyunca haftada üç gün gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Erdoğan (2006) tarafından geliştirilen "Bilgi Formu" ve Arnas, Gül ve Sığirtmaç (2003) tarafından geliştirilen "48-86 Ay Çocuklar İçin Sayı ve İşlem Kavramları Testi" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda deney grubundaki çocukların sayı ve işlem kavramları konusunda başarı yönünden kontrol grubuna göre anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu sonuç ile birlikte drama yönteminin çocukların sayı ve işlem kavramlarını kazanmalarında ve bu kavramları desteklemede olumlu etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Çakır (2008) "Ana sınıfı Türkçe Dil Etkinliklerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Etkililiği" adlı çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada yaratıcı drama yönteminin ana sınıfı Türkçe dil etkinliklerindeki etkililiği araştırılmıştır. Çalışmada araştırmacı tarafından oluşturulan resimli öykü kartları 40 anaokulu

öğrencine uygulanmıştır. Çalışmada ön test sonuçlarının arasında anlamlı bir farkın olmadığı, ön test ve son test puan sonuçları arasında ise kontrol grubu ve deney grubunun son-testleri arasındaki farkın deney grubu lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kodaz (2007), çalışmasında Orta öğretim 9. sınıflarda Dil ve Anlatım dersinde dil bilgisi öğretiminde drama yöntemi ile geleneksel öğretim yönteminin etkisini belirlemeye çalışmıştır. Araştırma 200 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada başarı testi ve Dil ve Anlatım dersine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda deney grubu ile kontrol grubunun ön-test sonuçlarına yönelik anlamlı bir fark bulunamamıştır fakat deney grubu ile kontrol grubu son-test sonuçları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçla birlikte drama yöntemi ile yapılan öğretimin geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun yanında drama yönteminin uygulandığı sınıftaki öğrencilerin Dil ve Anlatım dersine yönelik tutumlarının, geleneksel yöntemin uygulandığı sınıftaki öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç drama yönteminin, öğrencilerin Dil ve Anlatım dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya çıkarmıştır. Arnas ve arkadaşlarının (2007), “Altı Yaş Grubu Çocukların Dil Kullanımına Etkisi” adlı çalışmada altı yaş grubundaki çocukların dil gelişimlerinde yaratıcı dramın etkisi incelenmiştir. Çalışma sonucunda yaratıcı drama uygulamalarına aktif katılan çocukların drama uygulamalarına katılmayan kontrol grubuna göre daha çok sözcük kullanarak cümle kurmaya başladıkları ortaya çıkmıştır.

Karateke (2006) ilköğretim 6. sınıf öğrencileriyle deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada, yaratıcı dramın öğrencilerin bir cümlesinde kullandığı kelime dağarcığındaki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada deney grubunda 42 öğrenci, kontrol grubunda ise 38 öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilere çalışmanın başında ve sonunda ön test ve son test olarak otobiyografi yazdırılmıştır. Elde edilen veriler analiz edilerek, ön test ve son test arasındaki anlamlı fark incelenmiş ve deney grubu lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Bunun yanında yaratıcı drama etkinliklerinin yapıldığı Türkçe derslerinde de öğrencilerin kompozisyon çalışmalarında olumlu yönde etkilerin olduğu belirlenerek öğrencilerin kompozisyonlarında kullandıkları sözcüklerinde sayı olarak arttığı gözlemlenmiştir. Bu sonuçla birlikte öğrencilerin yaratıcı drama etkinliklerinin kullanıldığı derslerde geleneksel yöntemlerle yürütülen derslere göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Ulaş ve Topal (2006)’ ın “Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İlköğretimde Sözlü İfade Becerilerini Geliştirmeye Etkisi” isimli araştırmasında ilköğretim 4. sınıfa devam eden öğrencilerle a ay süren deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Gruplara yapılan ön test son test puanlar incelendiğinde ön test puanlarında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark bulunmamış olup,, son testte deney grubu lehine anlamlı fark ortaya çıkmıştır.

Soner (2005) “İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi ile Yapılan Öğretimin Etkililiği” isimli çalışmasını ilköğretim 3. sınıfta okuyan 58 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Bunlardan 27’ si deney grubunu, 31’ i ise kontrol grubunu oluşturmaktadır. Çalışmada matematik dersi kapsamında kesirli sayılarda toplama ve çıkarma işlemlerinin öğretiminde drama yönteminin kullanımının bilişsel, duyuşsal erişiyeye ve kalıcılığa etkisini belirlemek amaçlanmaktadır. Verileri toplamada, bilişsel alandaki erişileri ve kalıcılığı ölçmek için “Kesirli Sayılarda Toplama- Çıkarma İşlemi Başarı Testi”, duyuşsal alandaki davranışları ölçmek için ise “Matematik Dersi Tutum Anketi” kullanılmıştır. Veri toplama araçları gruplara öğretimin başında ve sonunda uygulanmıştır. Çalışmada, deney ve kontrol grubunun erişiyeye puan ortalaması arasında deney grubu lehine anlamlı bir farkın bulunduğu, deney ve kontrol grubunun kalıcılık ortalaması arasında

deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunduğu, deney ve kontrol grubunun tutumu arasında deney grubu lehine anlamlı bir farkın bulunduğu sonucuna varılmıştır. Yalçın (2004), çalışmasında yaratıcı drama yönteminin, sosyal bilgiler dersi kapsamında Güzel Yurdumuz Türkiye Ünitesi, Çevre ve Doğal Afetler konularının öğretiminde uygulanmasının, öğrenme ortamındaki öğrenmeye etkisini incelemiştir. Araştırma neticesinde drama yönteminin geleneksel yöntemlere nazaran öğrencilerde öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Özsoy (2003) ilköğretim 8. sınıf öğrencileri ile çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada, "Dik Prizmaların Özellikleri ve Hacimleri" konusunun öğretiminde yaratıcı drama yönteminin etkisini incelemiştir. Çalışma 60 öğrenci üzerinde 2 haftalık süre ile uygulanmıştır. Çalışmada araştırmacının geliştirdiği başarı testi kullanılmış olup; deney grubu ile kontrol grubu arasında ön-test bakımından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bunun yanında deney ve kontrol grubunun ön-test ve son-test arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Köklü (2003) "Türkçe Öğretiminde Yedinci ve Sekizinci Sınıf Öğrencilerine Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasında Dramatizasyonun Etkisi" adlı çalışmasında öğrencilerin dinlediğini anlama davranışının kazandırılmasında dramatizasyonun etkisini incelemiştir. Araştırma 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşan 136 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Deney grubuna dramatizasyon yöntemi ile kontrol grubuna düz okuma tekniği ile uygulama gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda dramatizasyon yöntemi; öğrencilerin Türkçe dersindeki başarı düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Üstündağ (1997), ilköğretim 8. sınıfta okutulmakta olan Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi dersinde yer alan "Hürriyetçi demokrasimizde temel hak ve ödevlerimiz" ünitesinin öğretiminde, Yaratıcı Dramanın öğrencilerin erişilene ve derse yönelik tutumlarına etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı deney grubunda öğretimin daha etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Alanyazında drama ve diğer disiplinler yapılan araştırmalar incelendiğinde aşağıda belirtilen öneriler verilebilir.

1. Yaratıcı drama yöntemi ile öğretimin uygulanması esnasında, öğretmen öğrencilere rehber olmalı ve öğrenciler için sınıfta düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebilecekleri bir atmosfer oluşturmalıdır.
2. Drama etkinliklerinin önceden belirlenen hedeflere uygun bir şekilde verilebilmesi için eğitimin tüm kademelerinde fiziki şartlar öğrenciler açısından etkinliklere uygun hale getirilmeli, okullarda ve fakültelerde drama derslikleri oluşturulmalı ya da sınıf ortamları yaratıcı drama etkinliklerinin rahatça uygulanabileceği şekilde planlanarak, çocukların daha özgür hareket etmelerine ve drama etkinlik ve uygulamalarında etkinliklere aktif bir şekilde katılmalarına olanak sağlanmalıdır.
3. Yaratıcı drama uygulamalarının öğrencilerin okul başarısı üzerindeki etkileri, farklı derslerde ve disiplinlerde ele alınarak çalışma derinleştirilebilir.
4. Özellikle okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim alarak, drama yönteminin yaygınlaştırılması sağlanabilir.
5. Yaratıcı drama eğitimi alanında derinlemesine uzmanlaşma sağlamak ve bu alanda tecrübeli öğretmenler yetiştirmek için üniversitelerin eğitim fakültelerinde lisansüstü eğitim programları açılarak yaygınlaştırılabilir.

6. Yaratıcı drama etkinliklerinin kullanıldığı sınıflarda drama eğitiminin daha etkili ve verimli olması adına drama etkinliklerine katılacak öğrenci sayısı önceden belirlenmeli ya da öğrencileri gruplara ayırarak grupça yapılan drama çalışmalarına daha çok yer verilmelidir.
7. Öğretmenler, eğitim programlarını planlama, uygulama ve değerlendirme aşamasında yaratıcı drama çalışmalarına çokça yer vererek çocuklara kendilerini ifade etme becerisi kazandırarak çocukların gelişimlerini olumlu yönde etkileme konusunda yardımcı olmalıdır.
8. Okullarda yaratıcı drama uygulamaları tek başına bir ders şeklinde tasarlanabileceği gibi, ders içi etkinliklerde de uygulanabilir. Bunun için öncelikle bu alanda yetişmiş olmak gerekir. Yaratıcı Drama; Üniversitelerde özellikle Eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere zorunlu ders olarak verilebilir.

Kaynakça

- Abed, O. H. (2016). Drama-based science teaching and its effect on students' understanding of scientific concepts and their attitudes towards science learning. *International Education Studies*, 9(10), 163-173.
- Adıgüzel, Ö. (2013). Eğitimde Yaratıcı Drama. Ankara: Pegem Akademi.
- Arnas Y, Cömertpay B, Sofu H. (2007). "Altı yaş grubu çocukların dil kullanımına yaratıcı dramının etkisi", *Çağdaş Drama Derneği Yaratıcı Drama Dergisi*, Ankara, ss. 8–9.
- Aslan, N. ve Hülya, G. Ö. (2020). Tarih biliminin diğer disiplinlerle ilişkisinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 15 (Özel Sayı 1), 25-44.
- Aykaç, E. A., & Metinnam, İ. (2019). Farklı disiplinlerde yaratıcı drama temelli uygulamalara ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(1), 117-136.
- Bağdatlı, M. (2010). Kâzım Karabekir'in uygulamalarında yaşayarak öğrenme ve eğitici drama. *Journal of Istanbul University Faculty of Theology*, (23), 121-140.
- Çakır, B. (2008). "Anasınıfı Türkçe Dil Etkinliklerinde Yaratıcı Drama Yönteminin Etkililiği". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*.
- Çelik, Ö., & Buluç, B. (2018). Disiplinler arası yaklaşımla değer öğretiminde yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 67-88.
- Çetin M.S. (2012). *Öğretmenlik Mesleğine Ve Eğitim Bilimlerine Giriş Ders Notları*. www.turkiyeegitim.com. 1 Şubat 2012 de yayımlanmıştır.
- Gülmez, Y. (2021). *Yaratıcı Dramanın Bakış Açısıyla Barış Temalı Çocuk Edebiyatı Eserlerinin Çocuk Tiyatrosuna Dönüştürülmesi*. Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaf, Ö. (2017). Sosyal bilgiler öğretiminde yaratıcı drama ve müze. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12(2), 137-146.
- Kanatlı, F., & Çekici, Y. (2013). Türkçe öğretiminde disiplinler arası olanaklar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 223-234.

- Karakaya, N. (2007). An example of drama application and drama in elementary education. *Journal of Gazi University Gazi College of Education*, 27(1), 103-139.
- Karateke, E. (2006). *Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademe 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Olan Etkisi*. Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Hatay.
- Kazıcı, E. (2008). *İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Derslerinde Deyim ve Atasözlerinin Öğretimde Dramatizasyon Yönteminin Etkililik Düzeyi*. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Kodaz, A. (2007). *Ortaöğretim 9.Sınıflarda Dil Öğretiminde Drama Yönteminin Etkililiği*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Köklü, S. (2003). *Türkçe Öğretiminde 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerine Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi*. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Koroğlu, H. (2019). *Bilim İçerikli Çocuk Kitaplarının Drama Eşliğinde İncelenmesinin Okul Öncesi Dönem Çocukları Üzerine Etkileri*. Master's thesis, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tekirdağ.
- Maden, S. (2010). Türkçe öğretiminde drama yönteminin gerekliliği. *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, (27), 503-519.
- Okvuran, A. (2012). Müzede drama' nın bir öğretim yöntemi olarak Türkiye'de gelişimi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 37(166).
- Önder, A. (2012). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özgül, V. (2015). *9-10. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretiminde Eğitici Drama' Nın Yeri Ve Önemi*. Master' s thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özsoy, N. (2017). STEM ve yaratıcı drama. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 633-644.
- Özsoy, N. (2003). Yaratıcı dramanın matematik öğretiminde bir yöntem olarak kullanılması. *Çağdaş Eğitim Dergisi*. (300) 23-26.
- Robertson, J., & Despa, J. O. (2002). Ghostwriter: Educational drama and presence in a virtual environment. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 8(1), JCMC811.
- Sezer, T. (2008). *Okul Öncesi Eğitimi Alan Beş Yaş Grubu Çocuklara Sayı ve İşlem Kavramlarını Kazandırmada Drama Yönteminin Etkisinin İncelenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Soner, S. (2005). *İlköğretim Matematik Dersi Kesirli Sayılarda Toplama-Çıkarma İşleminde Drama Yöntemi ile Yapılan Öğretimin Etkililiği*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Bolu.
- Ulaş, H. ve Topal, Y. (2006). Yaratıcı/Eğitici Drama Etkinliklerinin İlköğretimde Sözlü İfade Becerilerini Geliştirmeye Etkisi, *Ekev Akademi Dergisi*, (29)251–258.
- Üstündağ, T. (1994). Günümüzün eğitiminde dramının yeri. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. 12(2), 56-78.

Aslan, M., Gökçen, E & Kekil, Ö. (2023). Farklı Disiplin ve Kademelerde Eğitici Drama Örnekleri ve Uygulamaları. *Göbeklitepe Eğitim ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 1-22.

Van de Water, M. (2021). *Drama in education: Why drama is necessary*. In SHS Web of Conferences (Vol. 98, p. 02009). EDP Sciences.

Yalçın, M. (2004). *İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi İle Verilmesinin Dersin Öğrenilmesine Etkisinin İncelenmesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Yasar, M. C., ve Aral, N. (2012). *Drama Education on the Creative Thinking Skills of 61-72 Months Old Pre-School Children*. Online Submission.6(2), 125-148.